رویش روان شناسی، سال۱۴، شماره ۴، شماره پیاپی ۱۰۹، تیر ۱۴۰۴
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),14(4), 2025

پیش‌بینی خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و آسیب‌پذیر بر اساس عزت‌نفس آشکار و ضمنی: آزمون نظریهٔ مدل نقاب

Prediction of Grandiose and Vulnerable Narcissism based on Explicit and Implicit Self-esteem: Test of Mask Model Theory

مونا فرخنده فال
کاندیدای دکترای روانشناسی سلامت، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.
پگاه نجات (نویسنده مسئول)
استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

Mona Farkhondehfal
Ph.D Candidate in health psychology, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
Pegah Nejat *
Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.
p_nejat@sbu.ac.ir

چکیده

هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و آسیب‌پذیر بر اساس عزت‌نفس آشکار و ضمنی بود. روش پژوهش توصیفی-همبستگی بود. جامعهٔ پژوهش دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی تهران بودند که ۱۵۲ نفر از آنها با روش نمونه‌گیری در دسترس در بهار ۱۴۰۱ انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از ابزارهای مقیاس عزت‌نفس روزنبرگ (RSE) روزنبرگ (۱۹۶۵)، آزمون تداعی ضمنی (IAT) عزت‌نفس (گرینوالد و فارنام، ۲۰۰۰)، فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی (B-PNIa) شونلبر و همکاران (۲۰۱۵)، مقیاس خودشیفتگی خودبزرگ‌بین (GNS) کرو و همکاران (۲۰۱۶) و مقیاس خودشیفتگی آسیب‌پذیر (VNS) کرو و همکاران (۲۰۱۸) استفاده شد. تحلیل داده‌ها با آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون انجام شد. عزت‌نفس آشکار رابطهٔ مثبت ($p<۰/۰۱$) با خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و عزت‌نفس ضمنی با خودشیفتگی خودبزرگ‌بین رابطه‌ای نداشت. عزت‌نفس آشکار توانست ۳۴ درصد از واریانس خودشیفتگی خودبزرگ‌بین را تبیین کند. عزت‌نفس آشکار ($p<۰/۰۱$) و ضمنی ($p<۰/۰۵$) هر دو با خودشیفتگی آسیب‌پذیر رابطهٔ منفی داشتند. عزت‌نفس آشکار و ضمنی در مجموع ۴۲ درصد از واریانس خودشیفتگی آسیب‌پذیر را تبیین کردند. می‌توان نتیجه گرفت عزت‌نفس آشکار پیش‌بین مناسبی برای خودشیفتگی خودبزرگ‌بین است اما عزت‌نفس ضمنی پیش‌بین مناسبی برای آن نیست. همچنین می‌توان نتیجه گرفت که عزت‌نفس آشکار و ضمنی هر دو پیش‌بین‌های مناسبی برای خودشیفتگی آسیب‌پذیر هستند. این پژوهش نشان می‌دهد بررسی همزمان انواع خودشیفتگی و انواع عزت‌نفس در بررسی روابط این سازه‌ها اهمیت دارد.

واژه‌های کلیدی: *عزت‌نفس آشکار، عزت‌نفس ضمنی، خودشیفتگی آسیب‌پذیر، خودشیفتگی خودبزرگ‌بین.*

Abstract

This research aimed to predict grandiose and vulnerable narcissism based on explicit and implicit self-esteem. The research method was descriptive and correlational. The study community included all university students of Shahid Beheshti University in Tehran, among whom 125 students were selected as samples by available sampling in 1401 spring. Rosenberg Self-esteem Scale (RSE) (1965), self-esteem Implicit Association Test (IAT) (Greenwald & Farnham, 2000), Brief Pathological Narcissism Inventory (B-PNIa) (Schoenleber et al., 2015), Grandiose Narcissism Scale (GNS) (Crowe et al., 2018), and Vulnerable Narcissism Scale (VNS) (Crowe et al., 2018) were used for measuring. Data analysis was performed with Pearson correlation and regression analysis. Explicit self-esteem has a positive relationship ($p<0.01$) with Grandiose narcissism, while implicit self-esteem doesn't have any relationship. Explicit self-esteem could explain 34% of grandiose narcissism variance, while implicit self-esteem was not a significant predictor. Explicit and implicit self-esteem both have a negative relationship ($p<0.01$ and $p<0.05$) with vulnerable narcissism. Explicit and implicit self-esteem could explain 42% of vulnerable narcissism variance. It can be concluded that explicit self-esteem is a good predictor of grandiose narcissism, while implicit self-esteem is not. Also, explicit and implicit self-esteem are good predictors of vulnerable narcissism. This study emphasizes the importance of considering both forms of narcissism and self-esteem to study their relationship.

Keywords: *Implicit Self-esteem, Explicit Self-esteem, Vulnerable Narcissism, Grandiose Narcissism.*

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت :** خرداد ۱۴۰۳ | **پذیرش:** فروردین ۱۴۰۴ | **ویرایش نهایی:** تیر ۱۴۰۴

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

مقدمه

عزت‌نفس اولین بار توسط ویلیام جیمز[1] (۱۸۹۰) به عنوان سازه‌ای که منعکس‌کنندهٔ احساس مثبت نسبت به خود است و تحت تأثیر موفقیت فرد در تحقق اهداف مهم زندگی قرار دارد تعریف شد. عزت‌نفس که ارزیابی ذهنی[2] فرد از میزان ارزشمندی خود به‌عنوان یک انسان در نظر گرفته می‌شود (اورث و رابینز، ۲۰۲۲)، با جنبه‌های مختلف زندگی از جمله تحصیل، کار، ارتباطات اجتماعی، سلامت روان و سلامت جسم رابطه دارد و یکی از مورد توجه‌ترین موضوعات در پژوهش‌های سال‌های اخیر روانشناسی است (اورث و رابینز[3]، ۲۰۲۲). اما برخی پژوهشگران بر این باورند که تأکید بر عزت‌نفس و تلاش برای بالا بردن آن می‌تواند منجر به بیش‌ارزیابی مثبت از خود و ایجاد خودشیفتگی شود (نف[4]، ۲۰۲۳؛ روزنتال[5] و همکاران، ۲۰۲۰). خودشیفتگی هم به عنوان یک سازهٔ شخصیتی و هم به عنوان یک اختلال شخصیتی در مطالعات مورد توجه قرار گرفته است (براون و برونل[6]، ۲۰۱۷). خودشیفتگی به عنوان یک صفت شخصیتی با ویژگی‌هایی مثل احساس خودبزرگ‌بینی، خود محوری، استحقاق و بهره‌گیری از دیگران شناخته می‌شود (هایات و همکاران، ۲۰۱۸) و به عنوان یک اختلال شخصیتی در ویرایش پنجم راهنمای تشخیصی آماری اختلالات روانی[7](انجمن روانپزشکی امریکا[8]، ۲۰۱۳) دسته‌بندی شده است.

بررسی رابطهٔ میان عزت‌نفس و خودشیفتگی از موضوعات مورد توجه در مطالعات اخیر است (برواملمن[9] و همکاران، ۲۰۱۸). خودشیفتگی و عزت‌نفس هر دو دربردارندهٔ ادراک مثبت نسبت به خود هستند (هایات[10] و همکاران، ۲۰۱۸). افراد خودشیفته و افراد با عزت‌نفس بالا ویژگی‌های مشابهی مثل اطمینان، قاطعیت و راضی بودن از خود نشان می‌دهند اما تفاوت‌هایی نیز از لحاظ زیربناهای تحولی، مسیر رشد، رفتارهای اجتماعی-ارتباطی و سلامت روانی با یکدیگر دارند (هایات و همکاران، ۲۰۱۸). روزنبرگ[11] (۱۹۶۵) عزت‌نفس را ارزیابی فرد از میزان ارزشمندی خود تعریف می‌کند، برخی بر این باورند که چنانچه این ارزیابی متورم باشد یا به عبارت دیگر فرد ارزیابی بیش از اندازه‌ای از میزان ارزشمندی خود داشته باشد، می‌توان آن را خودشیفتگی نامید (روزنتال و همکاران، ۲۰۲۰). اما برخی پژوهشگران با این تعریف از خودشیفتگی مخالفند (برواملمن و همکاران، ۲۰۱۸؛ هایات و همکاران، ۲۰۱۸). برواملمن و همکاران (۲۰۱۸) عزت‌نفس و خودشیفتگی را برخاسته از باورهای مرکزی متفاوتی دربارهٔ خود، دیگران و رابطهٔ خود با دیگران می‌دانند. در این تعریف، خودشیفتگی دربردارندهٔ احساس برتری خود و حقارت دیگری است در حالی که عزت‌نفس مبتنی بر احساس ارزشمندی خود و ارزشمندی دیگری است (برواملمن و همکاران، ۲۰۱۸). نتایج تحقیقات همبستگی پایین تا متوسط بین عزت‌نفس و خودشیفتگی را نشان می‌دهد (هایات و همکاران، ۲۰۱۸؛ توماس[12] و برواملمن، ۲۰۱۶). این موضوع و همچنین مشاهدهٔ افراد خودشیفته با عزت‌نفس پایین (نلمانز[13] و همکاران، ۲۰۱۷) از دیدگاه‌هایی که خودشیفتگی را سازه‌ای متفاوت از عزت‌نفس معرفی می‌کنند و آن را عزت‌نفس متورم نمی‌دانند، حمایت می‌کند.

یکی از نظریاتی که رابطهٔ میان عزت‌نفس و خودشیفتگی را مورد توجه قرار داده است نظریهٔ مدل نقاب[14] است (بوسون[15] و همکاران، ۲۰۰۸). نظریهٔ مدل نقاب خودشیفتگی را نقابی از خودبزرگ‌بینی برای پوشاندن احساس بی‌ارزشی و حقارت درونی می‌داند که ریشه در تجربیات اولیهٔ بین فردی دارد. مبانی نظری مدل نقاب را در رویکردهای روان‌پویشی و نظرات روانشناسانی مثل فروید[16]، کوهات[17] و کرنبرگ[18] دربارهٔ خودشیفتگی می‌توان شناسایی کرد (بوسون و همکاران، ۲۰۰۸). کوهات و ولف[19] (۱۹۸۶) بر این باورند که وقتی نیاز به تأیید و ایده‌ال‌سازی در سال‌های اولیهٔ رشد براورده نمی‌شود اختلالات خودشیفتگی می‌تواند ظاهر شود. در نتیجهٔ مواجهه با والدگری ناکافی یا غیرحساس در سال‌های اولیهٔ کودکی، برخی افراد احساس دردناک شرم و عزت‌نفس پایین را تجربه می‌کنند. فرد خودشیفته

1 .James
2 .Subjective
3 .Orth & Robins
4 .Neff
5 .Rosenthal
6 .Brown & Brunell
7 .DSM 5
8 .American Psychiatric Association
9 .Brummelman
10 .Hyatt
11 .Rosenberg
12 .Thomaes
13 .Nelemans
14 .Mask Model Theory
15 .Bosson
16 .Freud
17 .Kohut
18 .Kernberg
19 .Wolf

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

برای محافظت از خود در برابر این احساسات دردناک، آنها را سرکوب می‌کند و به جای آن خودانگاره‌ای بسیار مثبت می‌سازد و با انواع استراتژی‌های فردی و بین‌فردی برای حفظ آن تلاش می‌کند (بوسون و همکاران، ۲۰۰۸). این استراتژی‌ها شامل بالاتر دیدن خود نسبت به دیگران، بیش‌ارزیابی و اغراق در توانمندی‌ها، تحقیر و بهره‌گیری از دیگران است (بوسون و همکاران، ۲۰۰۸). به این ترتیب خودشیفتگی دربردارندهٔ دو باور متناقض دربارهٔ خویشتن است: احساس عمیق حقارت و احساس ظاهری برتری.

عزت‌نفس مانند برخی سازه‌های دیگر در حوزه شناخت اجتماعی دارای دو نوع آشکار و ضمنی دانسته شده است. عزت‌نفس آشکار[1] احساس ارزشمندی آشکاری است که فرد نسبت به خود دارد و از طریق خودگزارش‌دهی مورد سنجش قرار می‌گیرد (جردن و زایگلر-هیل[2]، ۲۰۲۰). عزت‌نفس ضمنی[3] مشتمل بر تداعی‌های خودکار، ناهشیار و کنترل ناپذیر دربارهٔ خود است (کول و پلام[4]، ۲۰۰۳). میزان تداعی شناختی بین خودپندارهٔ فرد و عواطف مثبت یا منفی به عنوان عزت‌نفس ضمنی در نظر گرفته می‌شود و توسط ابزارهای ضمنی به صورت غیرمستقیم مورد سنجش قرار می‌گیرد (جردن و زایگلر-هیل، ۲۰۲۰). گرینوالد و بناجی[5] (۱۹۹۵) سنجش عزت‌نفس آشکار را برای به دست آوردن تصویری کامل از عزت‌نفس کافی ندانستند و سنجش عزت‌نفس ضمنی را هم در کنار عزت‌نفس آشکار لازم دانستند. بر اساس تبیینی که نظریهٔ مدل نقاب برای خودشیفتگی مطرح می‌کند، خودشیفتگی دربردارندهٔ احساس عمیق حقارت است که با بیش‌ارزیابی مثبت از خود پوشانده می‌شود. به این ترتیب می‌توان انتظار داشت که عزت‌نفس آشکار بالا به عنوان نقابی برای پوشاندن عزت‌نفس ضمنی پایین در خودشیفتگی عمل کند. به عبارت دیگر بر اساس نظریهٔ مدل نقاب می‌توان پیش‌بینی کرد که افراد خودشیفته احساس خودارزشمندی آشکار یعنی عزت‌نفس آشکار بالایی در خودگزارش‌دهی گزارش کنند اما وقتی عزت‌نفس آنها به روش‌های غیرمستقیم و ضمنی که در آنها فرد از آنچه مورد سنجش قرار می‌گیرد آگاهی ندارد مورد سنجش قرار می‌گیرد، احساس خودارزشمندی ضمنی پایین مشاهده شود.

نتایج برخی مطالعات از نظریهٔ مدل نقاب حمایت کردند و نشان دادند که خودشیفتگی بالا با عزت‌نفس آشکار بالا و عزت‌نفس ضمنی پایین رابطه دارد (جردن و همکاران، ۲۰۰۳؛ زایگلر-هیل و همکاران، ۲۰۰۶). اما نتایج برخی مطالعات از نظریهٔ مدل نقاب حمایت نکردند (کیت-کمپل[6] و همکاران، ۲۰۰۷). بوسون و همکاران (۲۰۰۸) همراستا نبودن نتایج مطالعاتی که به بررسی مدل نقاب پرداخته بودند را در قالب سه تبیین دسته‌بندی کردند: ۱- پایایی نداشتن ابزار سنجش عزت‌نفس ضمنی، ۲- رابطهٔ متفاوت خودشیفتگی با ابعاد عاملیت و جامعه‌گرایی در خودانگاره و ۳- تفاوت دو نوع خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و آسیب‌پذیر. بر اساس تبیین سوم بوسون و همکاران (۲۰۰۸) مبنی بر تمایز قایل نشدن بین دو نوع متفاوت از خودشیفتگی در مطالعات، این پژوهش رابطهٔ عزت‌نفس با خودشیفتگی را به تفکیک هر دو نوع خودشیفتگی مورد بررسی قرار داد.

خودشیفتگی دارای دو تظاهر متفاوت دانسته شده است. یکی از آنها خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و دیگری خودشیفتگی آسیب‌پذیر است (ویس و هاپرت[7]، ۲۰۲۲). خودشیفتگی خودبزرگ‌بین همراه با احساس آشکار خودبزرگ‌بینی، تصویر متورم و غیرواقعی از خود، برون‌گرایی و سوءاستفاده از دیگران است درحالی‌که خودشیفتگی آسیب‌پذیر دربردارندهٔ احساس پنهان خودبزرگ‌بینی است که همراه با فانتزی‌ها و انتظارات خودبزرگ‌بینانهٔ پنهان، شرم و ناکامی در نتیجهٔ براورده نشدن این انتظارات توسط دیگران است (ویس و هاپرت، ۲۰۲۲). در خودشیفتگی آسیب‌پذیر خودگزارش‌دهی منفی دربارهٔ احساس ارزشمندی، نارضایتی عمومی دربارهٔ خود، پتانسیل تجربهٔ شرم و حساسیت نسبت به ارزیابی‌های بیرونی مشاهده می‌شود (بوسون و همکاران، ۲۰۰۸). به این ترتیب می‌توان پیش‌بینی کرد که عزت‌نفس آشکار دارای رابطهٔ منفی با خودشیفتگی آسیب‌پذیر باشد. نتایج برخی مطالعات از این پیش‌بینی حمایت کرده‌اند (پایمنتال[8]، ۲۰۰۷؛ براون و برونل، ۲۰۱۷). نتایج مطالعهٔ براون و برونل (۲۰۱۷) نشان داد که خودشیفتگی خودبزرگ‌بین با عزت‌نفس آشکار بالا و خودشیفتگی آسیب‌پذیر با عزت‌نفس آشکار پایین دارای رابطه است. همین یافته‌ها در مطالعه ویس و هاپرت (۲۰۲۲) نیز تکرار شد. از طرف دیگر با توجه به آنچه به عنوان استحقاق برخورداری بیشتر از آنچه فرد در حال دریافت آن است در خودشیفتگی آسیب‌پذیر مطرح می‌شود می‌توان پیش‌بینی کرد که خودشیفتگی آسیب‌پذیر با عزت‌نفس ضمنی بالا مرتبط باشد. یعنی بر خلاف احساسات آشکار منفی و نارضایتی دربارهٔ

1 .Explicit self-esteem
2. Jordan & Zeigler-Hill
3 .Implicit self-esteem
4 .Koole & Pelham
5 .Greenwald & Banaji
6 .Keith Campbell
7 .Weiss & Huppert
8 .Pimental

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

خود که پیش‌بینی‌کنندهٔ عزت‌نفس آشکار پایین در افراد با خودشیفتگی آسیب‌پذیر است، احساس استحقاق و خودبزرگ‌بینی پنهانی در آنها وجود دارد که در نتیجهٔ آن خود را مستحق برخورداری از تأیید و تحسین بیشتر از سوی دیگران می‌دانند که می‌توان آن را پیش‌بینی‌کنندهٔ وجود عزت‌نفس ضمنی بالا در افراد با خودشیفتگی آسیب‌پذیر دانست.

بر اساس آنچه گفته شد مسألهٔ اصلی این پژوهش بررسی رابطهٔ عزت‌نفس و خودشیفتگی در چارچوب نظریهٔ مدل نقاب بود. به منظور دستیابی به تصویری کامل‌تر از رابطهٔ این دو سازه، هر دو نسخهٔ آشکار و ضمنی عزت‌نفس و هر دو تظاهر خودبزرگ‌بینانه و آسیب‌پذیر از خودشیفتگی در این مطالعه برای پیش‌بینی انواع خودشیفتگی توسط انواع عزت‌نفس مورد بررسی قرار گرفت. به این ترتیب هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و آسیب‌پذیر بر اساس عزت نفس آشکار و ضمنی بود.

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی_ همبستگی بود. جامعهٔ آماری شامل تمام دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی در بهار ۱۴۰۱ بود که از میان آنها ۱۵۷ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس وارد پژوهش شدند. تبلیغات مربوط به انجام پژوهش در دانشکده‌های مختلف انجام شد و شرکت‌کنندگان از میان افرادی که مایل به مشارکت در پژوهش بوند انتخاب شدند. ملاک‌های ورود شرکت‌کنندگان به پژوهش شامل داشتن حداقل سن ۱۸ سال، علاقه‌مندی به همکاری در پژوهش و دانشجو بودن در دانشگاه شهیدبهشتی بود. ملاک‌های خروج شامل عدم تمایل به حضور در پژوهش و عدم پاسخگویی کامل به پرسشنامه‌ها بود. ملاحظات اخلاقی شامل ارائه توضیحاتی دربارهٔ پژوهش به شرکت‌کنندگان، رضایت مطلعانه تمامی شرکت‌کنندگان برای حضور در پژوهش، متعهد شدن پژوهشگر به حفظ محرمانگی و ناشناس بودن داده‌ها و اطلاعات شخصی شرکت‌کنندگان و عدم آسیب‌رسانی فیزیکی، مادی و روانی به شرکت‌کنندگان توسط پژوهشگر رعایت شد. هر شرکت‌کننده ابتدا برای انجام آزمون تداعی ضمنی عزت‌نفس پشت رایانه قرار گرفت و سپس مجموعه پرسش‌نامه‌های عزت‌نفس و خودشیفتگی به او ارائه شد. برای کنترل اثر شناخته‌شدهٔ ترتیب بلوک‌ها در آزمون تداعی ضمنی (گرینوالد و همکاران، ۱۹۹۸) ترتیب دو بلوک آزمون موازنه‌سازی متقابل شد. همچنین برای کنترل اثر ترتیب پرسشنامه‌ها، نیمی از شرکت‌کننده‌ها ابتدا به مقیاس عزت‌نفس روزنبرگ و سپس به پرسشنامه‌های خودشیفتگی پاسخ دادند، درحالی‌که نیم دیگر ابتدا به پرسشنامه‌های خودشیفتگی و سپس به مقیاس عزت‌نفس روزنبرگ پاسخ دادند. برای تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ استفاده شد و سطح معناداری برای تمامی آزمون‌ها ۰/۰۵ لحاظ شد.

ابزار سنجش

مقیاس عزت‌نفس روزبرگ[1] (RSE). این مقیاس که برای سنجش عزت‌نفس آشکار مورد استفاده قرار گرفت، توسط روزنبرگ (۱۹۶۵) ساخته شده است و شامل ۱۰ گزاره است. ۵ گزاره احساسات مثبت نسبت به خود و ۵ گزاره احساسات منفی نسبت به خود را می‌سنجد. پاسخ به گزاره‌ها روی طیفی ۴ تایی از ۱ = کاملا مخالفم تا ۴ = کاملا موافقم متغیر است. برای محاسبهٔ نمره، ابتدا نمرات ۵ گزارهٔ مربوط به احساسات منفی نسبت به خود، معکوس شد، سپس نمرهٔ عزت‌نفس به صورت میانگین نمرات ۵ گزارهٔ مستقیم و نمرات معکوس شدهٔ ۵ گزارهٔ معکوس محاسبه شد. بوسون و همکاران (۲۰۰۰) پایایی بازآزمایی (به فاصلهٔ زمانی ۳۱ روز) این مقیاس را ۰/۸۰، آلفای کرونباخ آن را ۰/۸۷ و روایی همگرای آن با پرسشنامهٔ نگرش به خود (SAQ) پلام و سوان (۱۹۸۹) را ۰/۴۵ گزارش کردند. جوشنلو و قائدی (۱۳۸۷) ویژگی‌های روانسنجی نسخهٔ فارسی این مقیاس را بررسی کردند و آلفای کرونباخ را ۰/۸۳ و محمدی (۱۳۸۴) روایی همگرای آن با پرسشنامهٔ عزت‌نفس کوپراسمیت (۱۹۸۷) را ۰/۶۱ گزارش کرد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ ۰/۸۹ بود.

آزمون تداعی ضمنی[2] (IAT) عزت‌نفس. سنجش عزت‌نفس ضمنی در مطالعهٔ حاضر با آزمون تداعی ضمنی عزت‌نفس که توسط گرینوالد و فارنام (۲۰۰۰) طراحی شد و پرکاربردترین ابزار برای سنجش عزت‌نفس ضمنی است (دیهارت[3] و همکاران، ۲۰۱۳) انجام شد. آزمون تداعی ضمنی عزت‌نفس تفاوت قدرت ترکیبی دو تداعی را نسبت به قدرت ترکیبی دو تداعی دیگر می‌سنجد. اختلاف زمان واکنش شرکت‌کننده در دسته‌بندی کلمات در دسته‌های «من هستم» و واژه‌های «مثبت» در مقایسه با «من هستم» و واژه‌های «منفی» و برعکس

1 .Rosenberg Self-esteem Scale
2 .Implicit Association Test
3 .Dehart

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

آنها مبنای محاسبهٔ نمرهٔ عزت‌نفس ضمنی قرار می‌گیرد. محاسبهٔ نمره با استفاده از دستورالعمل اصلاح شدهٔ گرینوالد و همکاران (۲۰۰۳) انجام شد. پایایی دو نیمه کردن ۰/۸۴ و پایایی بازآزمایی (با فاصلهٔ زمانی ۱ هفته) ۰/۵۴ و روایی همگرای ۰/۲۵ با آزمون عاطفه بیرونی سیمون EAST (دهور، ۲۰۰۳) برای این آزمون گزارش شده است (رادولف[1] و همکاران، ۲۰۰۸). نسخهٔ فارسی آزمون تداعی ضمنی توسط نجات (۱۳۹۰) تهیه و اعتباریابی شد. پایایی بازآزمایی نسخهٔ فارسی آزمون تداعی ضمنی عزت‌نفس ۰/۵۲، همسانی درونی آن ۰/۶۳ و روایی همگرا (با کنترل جنسیت) در آزمون حرف- نام ۰/۱۶ گزارش شد (هاشمی‌پور و همکاران، ۱۳۹۰). ضریب پایایی دو نیمه در پژوهش حاضر ۰/۷۱ بود.

فرم کوتاه سیاهه خوشیفتگی آسیب‌شناختی[2] (B-PNIa): به منظور سنجش خودشیفتگی از فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی که توسط شوئنلبر[3] و همکاران (۲۰۱۵) طراحی شده است، استفاده شد. این فرم خلاصه‌شدهٔ سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی (پینکاس[4] و همکاران، ۲۰۰۹) است و ۲۸ گزاره از آن پرسشنامه را که کارایی بهتری در سنجش خودشیفتگی داشته در بر دارد. این سنجه شامل دو خرده‌مقیاس خودبزرگ‌بینی (۱۲ گزاره) و آسیب‌پذیری (۱۶ گزاره) است. پاسخدهی به هر گزاره در طیفی پنج گزینه‌ای از ۱= «اصلا شبیه من نیست» تا ۵= «بسیار شبیه من است» متغیر بود. شوئنلبر و همکاران (۲۰۱۵) همسانی درونی خرده مقیاس‌های خودبزرگ‌بینی و آسیب‌پذیری را به ترتیب ۰/۸۳ و ۰/۹۳ و روایی همگرای این خرده مقیاس‌ها با سیاههٔ شخصیت خودشیفته (NPI-16) آمز و همکاران (۲۰۰۶) را ۰/۳۵ و ۰/۱۱ گزارش کردند. این پرسش‌نامه در مطالعهٔ حاضر ترجمه و ترجمهٔ معکوس شده‌است. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی به راه‌حلی دو عاملی برای این پرسش‌نامه ختم شد. عامل اول، آسیب‌پذیری (ارزش ویژه = ۷/۱)، ۲۵/۲٪ واریانس را تبیین کرد و دارای ۱۶ ماده بود و عامل دوم، خودبزرگ‌بینی (ارزش ویژه = ۲/۵)، ۹٪ واریانس را تبیین کرد و دارای ۱۲ ماده بود. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ خرده مقیاس خودبزرگ‌بینی ۰/۷۸ و خرده مقیاس آسیب‌پذیری ۰/۸۵ بود.

مقیاس خودشیفتگی خود بزرگ بینانه[5] (GNS): مقیاس خودشیفتگی خودبزرگ‌بینانه توسط کرو[6] و همکاران (۲۰۱۶) طراحی شد و شامل ۱۳ صفت است که پاسخدهی به آنها در طیفی هفت گزینه‌ای از ۱= «اصلاً» تا ۷= «بسیار زیاد» متغیر است. کرو و همکاران (۲۰۱۶) آلفای کرونباخ این مقیاس را ۰/۹۶ و روایی همگرای آن با خرده مقیاس خودبزرگ‌بینی در سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی (PNI) را ۰/۴۰ گزارش کردند. این مقیاس در مطالعهٔ حاضر ترجمه و ترجمهٔ معکوس شده است. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ ۰/۹۳ و روایی همگرا با خرده مقیاس خودبزرگ‌بینی در فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی ۰/۴۰ بود.

مقیاس خودشیفتگی آسیب پذیر[7] (VNS): مقیاس خودشیفتگی آسیب‌پذیر توسط کرو و همکاران (۲۰۱۸) طراحی شد و شامل ۱۱ صفت است. از شرکت‌کننده خواسته می‌شود که در طیفی هفت گزینه‌ای از ۱ = «اصلاً» تا ۷ = «بسیار زیاد» مشخص کند که هر صفت به طور کلی چقدر توصیف‌کنندهٔ او است. کرو و همکاران (۲۰۱۸) همسانی درونی این مقیاس را ۰/۹۰ و روایی همگرای آن با خرده مقیاس آسیب‌پذیری در سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی (PNI) را ۰/۶۱گزارش کردند. این مقیاس نیز در مطالعه حاضر ترجمه و ترجمه معکوس شده‌است و آلفای کرونباخ آن ۰/۸۱ و روایی همگرا با خرده مقیاس آسیب‌پذیری در فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی ۰/۶۴ بود.

یافته ها

شرکت‌کنندگان پژوهش شامل ۱۵۲ نفر از دانشجویان دانشگاه شهیدبهشتی در بهار ۱۴۰۱ بودند که ۹۳ نفر (۶۹ درصد) زن و باقی (۳۹ درصد) مرد بودند. میانگین سنی شرکت‌کنندگان ۲۲/۱ سال با انحراف استاندارد ۳/۸ بود. ۱۲۸ نفر از شرکت‌کنندگان دانشجوی مقطع کارشناسی یا دارای مدرک کارشناسی، ۲۲ نفر از آن‌ها دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد یا دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۲ نفر دانشجوی دکترای تخصصی یا دارای مدرک دکترای تخصصی بودند. جدول ۱ شاخص‌های توصیفی و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش را نمایش می‌دهد.

1 .Rudolph
2 .Brief Pathological Narcissism Inventory
3 .Schoenleber
4 .Pincus
5 .Grandiose Narcissism Scale
6 .Crowe
7 .Vulnerable Narcissism Scale (VNS)

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

جدول ۱. ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف استاندارد عزت‌نفس آشکار و ضمنی و خودشیفتگی خودبزرگ‌بینانه و آسیب پذیر

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱. عزت‌نفس آشکار	۱							
۲. عزت‌نفس ضمنی	۰/۰۷	۱						
۳. اختلاف عزت‌نفس آشکار و ضمنی	۰/۶۸**	-۰/۶۸**	۱					
۴. مقیاس خودشیفتگی خودبزرگ بینانه	۰/۵۷**	۰/۰۷	۰/۳۶**	۱				
۵. مقیاس خودشیفتگی آسیب پذیر	-۰/۳۹**	-۰/۱۰	-۰/۲۱*	۰/۲۰*	۱			
۶. فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی	-۰/۲۵**	-۰/۱۲	-۰/۱۰	۰/۲۷**	۰/۶۰**	۱		
۷. مقیاس خودبزرگ‌بینی فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب شناختی	-۰/۰۱	-۰/۰۱	۰/۰۱	۰/۴۰**	۰/۳۵**	۰/۸۱**	۱	
۸. مقیاس آسیب‌پذیری فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب شناختی	-۰/۳۷**	-۰/۱۶*	-۰/۱۵	۰/۱۳	۰/۶۴**	۰/۹۲**	۰/۵۲**	۱
میانگین	۳/۰۲	۰/۸۵	۰/۰۰	۳/۹۱	۳/۶۸	۲/۹۳	۳/۲۱	۲/۷۲
انحراف معیار	۰/۵۷	۰/۳۱	۱/۳۶	۱/۱۶	۱/۰۲	۰/۵۷	۰/۶۱	۰/۶۹
کجی	-۰/۳۳	-۰/۳۳	۰/۰۳	-۰/۲۸	۰/۰۱	۰/۲۲	۰/۰۲	۰/۲۳
کشیدگی	-۰/۱۳	۰/۱۵	۰/۲۵	-۰/۳۴	-۰/۵۴	-۰/۱۹	-۰/۱۹	-۰/۳۴

N = ۱۵۲, $^{*}p$ < ۰/۰۵ , $^{**}p$ < ۰/۰۱

عزت‌نفس آشکار با مقیاس خودشیفتگی خودبزرگ‌بینانه رابطهٔ مثبت معنادار (p<۰/۰۱) داشت اما عزت‌نفس ضمنی با خودشیفتگی خودبزرگ‌بینانه رابطهٔ معناداری نداشت.

عزت‌نفس آشکار با مقیاس خودشیفتگی آسیب‌پذیر و همچنین مقیاس آسیب‌پذیری فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی رابطهٔ منفی معنادار (p<۰/۰۱) داشت. عزت‌نفس ضمنی با مقیاس خودشیفتگی آسیب‌پذیر رابطه نداشت اما با مقیاس آسیب‌پذیری فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی رابطهٔ منفی معنادار (p<۰/۰۵) نشان داد.

عزت‌نفس آشکار با فرم کوتاه سیاهه خودشیفتگی آسیب‌شناختی رابطهٔ معنادار منفی (p<۰/۰۱) نشان داد اما عزت‌نفس ضمنی با آن رابطه‌ای نداشت.

علاوه بر یافته‌های فوق اختلاف بین عزت‌نفس آشکار و ضمنی با مقیاس خودشیفتگی خودبزرگ‌بینانه همبستگی مثبت معنادار (p<۰/۰۱) نشان داد. که این به معنای آن است که هرچه نمرهٔ فرد در مقیاس خودشیفتگی خودبزرگ‌بینانه بیش‌تر باشد عزت‌نفس آشکار او به میزان بیشتری به بالاتر بودن نسبت به عزت‌نفس ضمنی گرایش پیدا می‌کند. اختلاف عزت‌نفس آشکار و ضمنی با مقیاس خودشیفتگی آسیب‌پذیر همبستگی منفی معنادار (p<۰/۰۵) نشان داد، که به معنای آن است که هرچه نمرهٔ فرد در مقیاس خودشیفتگی آسیب‌پذیر بیش‌تر باشد عزت‌نفس ضمنی او به میزان بیشتری به بالاتر بودن نسبت به عزت‌نفس آشکار گرایش پیدا می‌کند.

به منظور بررسی پیش‌بینی خودشیفتگی خودبزرگ‌بین توسط عزت‌نفس آشکار و ضمنی و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی از تحلیل رگرسیون استفاده شد. پیش از استفاده از تحلیل رگرسیون پیش‌فرض‌های نرمال بودن توزیع باقیمانده‌ها و عدم وجود داده‌های پرت از طریق رسم نمودار و همچنین پیش‌فرض عدم وجود همخطی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. همچنین استقلال باقیمانده‌ها با استفاده از آزمون دوربین-واتسون بررسی (d= ۲/۳) و تأیید شد. نتایج تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی خودشیفتگی خودبزرگ‌بین توسط عزت‌نفس آشکار، عزت‌نفس ضمنی، سن و جنسیت با کنترل خودشیفتگی آسیب‌پذیر در جدول ۲ نمایش داده شده است.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

جدول۲. نتایج رگرسیون برای پیش‌بینی خودشیفتگی خودبزرگ‌بین توسط عزت‌نفس آشکار و ضمنی، سن و جنسیت

متغیر پیش‌بین	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	t	معناداری
عزت‌نفس آشکار	۰/۷۸	۰/۱۲	۱۲/۴۷	۰/۰۰۱
عزت‌نفس ضمنی	۰/۰۸	۰/۲۲	۱/۳۸	۰/۱۶۹
سن	۰/۰۲	۰/۰۲	۰/۳۱	۰/۷۵۹
جنسیت	۰/۰۷	۰/۱۴	۱/۲۴	۰/۲۱۵
خودشیفتگی آسیب‌پذیر	۰/۴۹	۰/۰۷	۷/۹۲	۰/۰۰۱
مجذور R	۰/۳۴ **			

*p < ۰/۰۵ , **p < ۰/۰۱

نتایج جدول ۲ نشان داد با کنترل خودشیفتگی آسیب‌پذیر، عزت‌نفس آشکار توانست خودشیفتگی خودبزرگ‌بین را به صورت مثبت و معنادار پیش‌بینی کند. اما عزت‌نفس ضمنی پیش‌بین معناداری برای خودشیفتگی خودبزرگ‌بین نبود. همچنین سن و جنسیت نیز نتوانستند خودشیفتگی خودبزرگ‌بین را پیش‌بینی کنند.

نتایج تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی خودشیفتگی آسیب‌پذیر توسط عزت‌نفس آشکار، عزت‌نفس ضمنی، سن و جنسیت با کنترل خودشیفتگی خودبزرگ‌بین در جدول ۳ ارائه شده است. قبل از اجرای تحلیل رگرسیون پیش‌فرض‌های نرمال بودن توزیع باقیمانده‌ها و عدم وجود داده‌های پرت از طریق رسم نمودار و همچنین پیش‌فرض عدم وجود همخطی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. همچنین استقلال باقیمانده‌ها با استفاده از آزمون دوربین-واتسون بررسی (d= ۱/۹) و تأیید شد.

جدول۳. نتایج رگرسیون برای پیش‌بینی خودشیفتگی آسیب‌پذیر توسط عزت‌نفس آشکار و ضمنی، سن و جنسیت

متغیر پیش‌بین	ضریب استاندارد	خطای استاندارد	t	معناداری
عزت‌نفس آشکار	-۰/۳۷	۰/۰۸	-۵/۶۱	۰/۰۰۱
عزت‌نفس ضمنی	-۰/۱۴	۰/۱۴	-۲/۱۱	۰/۰۳۷
سن	-۰/۰۲	۰/۰۱	-۰/۲۹	۰/۷۷۴
جنسیت	-۰/۰۳	۰/۰۹	-۰/۴۷	۰/۶۴۰
خودشیفتگی آسیب‌پذیر	۰/۵۰	۰/۰۷	۷/۷۷	۰/۰۰۱
مجذور R	۰/۴۲ **			

*p < ۰/۰۵ , **p < ۰/۰۱

بر اساس نتایج جدول ۳، عزت‌نفس آشکار و ضمنی خودشیفتگی آسیب‌پذیر را به صورت منفی و معنادار پیش‌بینی کردند. اما سن و جنسیت پیش‌بین‌های معناداری برای خودشیفتگی آسیب‌پذیر نبودند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و آسیب‌پذیر بر اساس عزت‌نفس آشکار و ضمنی انجام شد. نتایج نشان داد بین خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و عزت‌نفس آشکار رابطهٔ مثبت وجود دارد و می‌توان خودشیفتگی خودبزرگ‌بین را بر اساس عزت‌نفس آشکار پیش‌بینی کرد اما میان خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و عزت‌نفس ضمنی رابطه‌ای وجود ندارد و عزت‌نفس ضمنی پیش‌بین معناداری برای خودشیفتگی خودبزرگ‌بین نیست. علاوه بر این سن و جنسیت هیچ‌کدام پیش‌بین‌های معناداری برای خودشیفتگی خودبزرگ‌بین نبودند. این یافته‌ها همراستا با نتایج مطالعات ویس و هاپرت (۲۰۲۲)، براون و برونل (۲۰۱۷) و رومن و همکاران (۲۰۲۱) است که خودشیفتگی خودبزرگ‌بین را دربردارندهٔ احساس آشکار خودبزرگ‌بینی و تصویر متورم و غیرواقعی از خود دانستند. در تبیین این یافته می‌توان گفت وقتی احساس ارزشمندی افراد دارای خودشیفتگی خودبزرگ‌بین به صورت آشکار مورد سنجش قرار می‌گیرد، فرد بر اساس

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

بیش‌ارزیابی مثبتی که از خود دارد، نمرات بالاتری در عزت نفس آشکار نشان می‌دهد (ویس و هاپرت، ۲۰۲۲) و خودشیفتگی خودبزرگ‌بین همراه با خودارزیابی‌های اغراق‌شدهٔ مثبت دربارهٔ خویشتن است. عدم مشاهدهٔ رابطه میان عزت‌نفس ضمنی و خودشیفتگی خودبزرگ‌بین همراستا با نتایج مطالعهٔ پایمنتال و همکاران (۲۰۰۸) و غیرهمراستا با نتایج مطالعه براون و برونل (۲۰۱۷) است که رابطهٔ مثبت میان خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و عزت‌نفس ضمنی گزارش کرده بودند. در تبیین این یافته می‌توان گفت که عدم مشاهدهٔ رابطه میان عزت‌نفس ضمنی و خودشیفتگی خودبزرگ‌بین می‌تواند مربوط به نوع کلمات استفاده شده در آزمون تداعی ضمنی عزت‌نفس در مطالعهٔ حاضر (مثل مهربانی، نوازش، هدیه، نفرت و سوء استفاده) باشد که بیشتر با جامعه‌گرایی ارتباط داشته و با عاملیت مرتبط نبود. کیت-کمپل و همکاران (۲۰۰۷) عدم مشاهدهٔ رابطه بین عزت‌نفس ضمنی و خودشیفتگی را مربوط به نوع محرک‌هایی که در آزمون تداعی ضمنی عزت‌نفس استفاده می‌شود دانستند. آنها چنین عنوان کردند که هرچه کلمات استفاده شده به عنوان محرک در این آزمون بیشتر با عاملیت مرتبط باشند احتمال مشاهدهٔ رابطهٔ مثبت بین عزت‌نفس ضمنی و خودشیفتگی بیشتر است و هرچه با جامعه‌گرایی بیشتر مرتبط باشند احتمال مشاهدهٔ رابطه کمتر است و یا ممکن است رابطهٔ منفی مشاهده شود. در تبیین این یافته همچنین می‌توان به پایایی پایین ابزار سنجش عزت نفس ضمنی اشاره کرد که بوسون و همکاران (۲۰۰۸)، آن را یکی از تبیین‌های ممکن برای تناقض یافته‌ها در مطالعاتی که به بررسی رابطهٔ عزت‌نفس و خودشیفتگی پرداخته بودند، دانستند.

نتایج نشان داد عزت‌نفس آشکار و ضمنی با خودشیفتگی آسیب‌پذیر رابطهٔ منفی دارند و می‌توان خودشیفتگی آسیب‌پذیر را توسط عزت‌نفس آشکار و ضمنی پیش‌بینی کرد. علاوه بر این سن و جنسیت هیچ‌کدام پیش‌بین‌های معناداری برای خودشیفتگی آسیب‌پذیر نبودند این یافته همراستا با نتایج مطالعهٔ براون و برونل (۲۰۱۷) و ویس و هاپرت (۲۰۲۲) بود که نشان دادند خودشیفتگی آسیب‌پذیر با عزت‌نفس آشکار پایین دارای رابطه است. در تبیین این یافته می‌توان به اهمیت تمایز قایل شدن بین انواع خودشیفتگی در بررسی رابطهٔ عزت‌نفس با خودشیفتگی اشاره کرد (بوسون و همکاران، ۲۰۰۸). افراد با خودشیفتگی آسیب‌پذیر بر خلاف خودشیفتگی خودبزرگ‌بین، خودگزارش‌دهی آشکار منفی دربارهٔ احساس ارزشمندی خود دارند (براون و همکاران، ۲۰۰۸). خودشیفتگی آسیب‌پذیر دربردارندهٔ احساس درونی نامطلوب نسبت به خود همراه با باور به استحقاق چیزی بیشتر از آنچه دریافت می‌شود است (براون و برونل، ۲۰۱۷). این یافته همچنین از دیدگاهایی که خودشیفتگی را عزت نفس متورم می‌دانند (روزنتال و همکاران، ۲۰۲۰) حمایت نمی‌کند و نشان می‌دهد توجه به انواع خودشیفتگی در تعیین رابطهٔ آن با عزت نفس اهمیت دارد. از طرف دیگر هرچه خودشیفتگی آسیب‌پذیر بیشتر بود، احساس ارزشمندی ناهشیار و کنترل نشده‌ای که فرد دربارهٔ خودش داشت یعنی عزت‌نفس ضمنی او کمتر بود. این یافته غیرهمراستا با نتایج مطالعات ویس و هاپرت (۲۰۲۲) و براون و برونل (۲۰۱۷) مبنی بر بالاتر بودن عزت‌نفس ضمنی در خودشیفتگی آسیب‌پذیر به معنای وجود احساس خود بزرگ‌بینی پنهان و استحقاق برخورداری بیشتر از آنچه فرد در حال دریافت آن است بود. در تبیین این یافته می‌توان به نظریهٔ مدل نقاب (بوسون و همکاران، ۲۰۰۸) مبنی بر وجود خودارزیابی‌های ضمنی منفی در خودشیفتگی اشاره کرد. خودشیفتگی آسیب‌پذیر همراه با احساس ارزشمندی ناهشیار و کنترل نشدهٔ کمتر دربارهٔ خویشتن است. به عبارت دیگر هم خودارزیابی‌های آشکار و هم ناخودآگاه در افراد با خودشیفتگی آسیب‌پذیر پایین است و نارضایتی عمومی دربارهٔ خود، پتانسیل تجربهٔ شرم و حساسیت نسبت به ارزیابی‌های بیرونی در این افراد وجود دارد (بوسون و همکاران، ۲۰۰۸).

بخش دیگری از نتایج نشان داد فاصلهٔ بین عزت‌نفس آشکار و ضمنی با خودشیفتگی خودبزرگ‌بین رابطهٔ مثبت و با خودشیفتگی آسیب‌پذیر رابطهٔ منفی دارد. این یافته همراستا با نتایج مطالعه گرگ و سدیکیدس (۲۰۱۰) است که شکنندگی ایگو در خودشیفتگی را توسط فاصلهٔ میان عزت‌نفس آشکار و ضمنی توضیح می‌دهند. در تبیین این یافته می‌توان گفت افزایش خودشیفتگی خودبزرگ‌بین همراه با افزایش شکاف میان ارزیابی‌های آشکار و ضمنی دربارهٔ ارزشمندی خود است در حالی‌که در خودشیفتگی آسیب‌پذیر شکاف میان ارزیابی‌های آشکار و ضمنی دربارهٔ خود کمتر است و با افزایش خودشیفتگی آسیب‌پذیر هم عزت‌نفس آشکار و هم عزت‌نفس ضمنی کاهش می‌یابند. همچنین می‌توان گفت که عزت‌نفس شکننده که یکی از تعاریف عملیاتی آن فاصلهٔ میان عزت‌نفس آشکار و ضمنی است (هارت و همکاران، ۲۰۲۰) با خودشیفتگی خودبزرگ‌بین رابطهٔ مثبت و با خودشیفتگی آسیب‌پذیر رابطهٔ منفی دارد. بر این اساس وجود خودارزیابی‌های مثبت اغراق‌شده دربارهٔ خود در خودشیفتگی خودبزرگ‌بین همراه با بیشتر بودن فاصله میان خودارزیابی‌های آشکار و ضمنی در این افراد است و به این ترتیب عزت‌نفس آشکار بالا در خودشیفتگی خودبزرگ‌بین می‌تواند به عنوان نقابی برای پوشاندن فاصله میان خودارزیابی‌های ضمنی و آشکار دربارهٔ خود (بوسون و همکاران، ۲۰۰۸) و تأییدی بر نظریهٔ مدل نقاب باشد.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت عزت‌نفس آشکار پیش‌بین مناسبی برای خودشیفتگی خودبزرگ‌بین است اما عزت‌نفس ضمنی پیش‌بینی مناسبی برای آن نیست. همچنین می‌توان نتیجه گرفت که عزت‌نفس آشکار و ضمنی هر دو پیش‌بین‌های مناسبی برای خودشیفتگی آسیب‌پذیر هستند. به عبارت دیگر خودارزیابی‌های آشکار مثبت دربارهٔ خود که با خودارزیابی‌های ضمنی دربارهٔ خود فاصله دارد، در خودشیفتگی خودبزرگ‌بین وجود دارد و خودارزیابی‌های آشکار و ضمنی منفی دربارهٔ خود در خودشیفتگی آسیب‌پذیر مشاهده می‌شود. به این ترتیب پیش‌بینی نظریهٔ مدل نقاب دربارهٔ بالا بودن عزت‌نفس آشکار در خودشیفتگی برای خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و دربارهٔ پایین بودن عزت‌نفس ضمنی در خودشیفتگی، برای خودشیفتگی آسیب‌پذیر تأیید شد اما وجود همزمان ارزیابی‌های آشکار مثبت به عنوان نقابی برای پوشش ارزیابی‌های ضمنی منفی دربارهٔ خود، برای هیچ‌یک از انواع خودشیفتگی تایید نشد.

این پژوهش دارای محدودیت‌هایی بوده است. از جمله اینکه نمونه‌گیری محدود به دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی تهران و دردسترس بوده است و لذا تعمیم آن به سایر جوامع بایستی با احتیاط صورت پذیرد. پیشنهاد می‌شود این پژوهش با نمونه‌گیری در سایر جوامع تکرار شود. از دیگر محدودیت‌های پژوهش حاضر نوع کلمات استفاده شده در آزمون تداعی ضمنی عزت نفس است که عمدتاً از نوع جامعه‌گرایی بودند. پیشنهاد می‌شود استفاده از کلمات مرتبط با عاملیت در آزمون تداعی ضمنی عزت نفس در مطالعات بعدی مورد توجه قرار گیرد و تأثیر آن در رابطهٔ عزت نفس ضمنی با انواع خودشیفتگی بررسی گردد. با توجه به دستیابی به نتایج بعضاً متفاوت به دنبال استفاده از ابزارهای مختلف برای سنجش خودشیفتگی در پژوهش حاضر پیشنهاد می‌شود تأثیر ابزار سنجش خودشیفتگی خودبزرگ‌بین و آسیب‌پذیر بر نتایج در مطالعات آتی بررسی گردد.

منابع

جوشن لو، م، و قائدی، غ. (۱۳۸۷). بررسی مجدد پایایی و اعتبار مقیاس حرمت خود روزنبرگ در ایران. *دانشور رفتار*، ۱۵(۳۱ (ویژه مقالات روان شناسی ۱۱))، ۴۹-۵۶. https://journals.shahed.ac.ir/article_2612.html

نجات، پ. (۱۳۹۰)، بررسی رابطه تصور قالبی و سازه‌های هویتی ضمنی و آشکار با هم و با شاخص‌های رفتاری در دانشجویان ریاضی-فنی و علوم انسانی در ایران. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد در روانشناسی*. دانشگاه تهران. https://noordoc.ir/thesis/42278

هاشمی‌پور، ح.، حیدری، م.، فتح‌آبادی، ج. و نجات، پ. (۱۳۹۱)، بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی آزمون تداعی ضمنی عزت نفس، *فصلنامه مطالعات اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی*، ۱، ۴۸-۳۳. https://jresearch.sanjesh.org/article_14972.html

Bosson, J. K., Lakey, C. E., Campbell, W. K., Zeigler-Hill, V., Jordan, C. H., & Kernis, M. H. (2008). Untangling the links between narcissism and self-esteem: A theoretical and empirical review. Social and Personality Psychology Compass, 2(3), 1415-1439. https://doi.org/10.1111/j.1751-9004.2008.00089.x

Brown, A. A., & Brunell, A. B. (2017). The “modest mask”? An investigation of vulnerable narcissists' implicit self-esteem. *Personality and Individual Differences*, *119*, 160-167. https://doi.org/10.1016/j.paid.2017.07.020

Brummelman, E., Gürel, Ç., Thomaes, S., & Sedikides, C. (2018). What separates narcissism from self-esteem? A social-cognitive perspective. In *Handbook of trait narcissism: Key advances, research methods, and controversies* (pp. 47-55). Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-92171-6_5

Crowe, M., Carter, N. T., Campbell, W. K., & Miller, J. D. (2016). Validation of the Narcissistic Grandiosity Scale and creation of reduced item variants. *Psychological Assessment*, *28*(12), 1550. https://doi.org/10.1037/pas0000281

Crowe, M. L., Edershile, E. A., Wright, A. G., Campbell, W. K., Lynam, D. R., & Miller, J. D. (2018). Development and validation of the Narcissistic Vulnerability Scale: An adjective rating scale. *Psychological assessment*, *30*(7), 978. https://doi.org/10.1037/pas0000578

DeHart, T., Peña, R., & Tennen, H. (2013). The development of explicit and implicit self-esteem and their role in psychological adjustment. In V. Zeigler-Hill (Ed), *Self-esteem* (pp.99-123). London, UK: Psychology Press.

Greenwald, A. G., & Banaji, M. R. (1995). Implicit social cognition: attitudes, self-esteem, and stereotypes. *Psychological review*, *102*(1), 4. https://doi.org/10.1037/0033-295X.102.1.4

Greenwald, A. G., McGhee, D. E., & Schwartz, J. L. (1998). Measuring individual differences in implicit cognition: the implicit association test. *Journal of personality and social psychology*, *74*(6), 1464. https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.6.1464

Greenwald, A. G., Nosek, B. A., & Banaji, M. R. (2003). Understanding and using the implicit association test: I. An improved scoring algorithm. *Journal of personality and social psychology*, *85*(2), 197. https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.197

Gregg, A. P., & Sedikides, C. (2010). Narcissistic fragility: Rethinking its links to explicit and implicit self-esteem. *Self and Identity*, *9*(2), 142-161. https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/15298860902815451

Hart, W., Kinrade, C., & Breeden, C. J. (2020). Revisiting narcissism and contingent self-esteem: A test of the psychodynamic mask model. *Personality and Individual Differences*, *162*, 110026. https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110026

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]
[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]

Hyatt, C. S., Sleep, C. E., Lamkin, J., Maples-Keller, J. L., Sedikides, C., Campbell, W. K., & Miller, J. D. (2018). Narcissism and self-esteem: A nomological network analysis. *PloS one*, *13*(8), e0201088. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0201088

James, W. (1890). *The principles of psychology*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Jordan, C. H., & Zeigler-Hill, V. (2020). Fragile self-esteem. In *Encyclopedia of Personality and Individual Differences* (pp. 1637-1640). Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-24612-3_1131

Keith Campbell, W., Bosson, J. K., Goheen, T. W., Lakey, C. E., & Kernis, M. H. (2007). Do narcissists dislike themselves "deep down inside"?. *Psychological science*, *18*(3), 227-229. https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.2007.0188

Kohut, H., & Wolf, E. S. (1986). The disorders of self and their treatment: An outline. In A. P. Morrison (Ed.), *Essential Papers on Narcissism* (pp. 175–196). New York and London: New York University Press.

Koole, S. L., & Pelham, B. W. (2003). On the nature of implicit self-esteem: The case of the name letter effect.

Neff, K. D. (2023). Self-compassion: Theory, method, research, and intervention. *Annual review of psychology*, *74*, 193-218. https://doi.org/10.1146/annurev-psych-032420-031047

Nelemans, S., Thomaes, S., Bushman, B. J., Olfhof, T., Aleva, L., Goossens, F. A., & Vermande, M. M. (2017). All egos were not created equal: Narcissism, self-esteem, and internalizing problems in children. *Manuscript submitted for publication*.

Orth, U., & Robins, R. W. (2022). Is high self-esteem beneficial? Revisiting a classic question. *American Psychologist*, *77*(1), 5. https://doi.org/10.1037/amp0000922

Pimentel, C. A. (2007). The impact of interpersonal rejection on self-esteem and mood in vulnerable narcissistic personalities, grandiose narcissistic personalities, and avoidant personalities: Experimental validation of vulnerable narcissism and the Vulnerable Narcissism Scale. The Pennsylvania State University.

Pincus, A. L., Ansell, E. B., Pimentel, C. A., Cain, N. M., Wright, A. G., & Levy, K. N. (2009). Initial construction and validation of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological assessment*, *21*(3), 365. https://doi.org/10.1037/a0016530

Rohmann, E., Brailovskaia, J., & Bierhoff, H. W. (2021). The framework of self-esteem: Narcissistic subtypes, positive/negative agency, and self-evaluation. *Current Psychology*, *40*, 4843-4850. https://doi.org/10.1007/s12144-019-00431-6

Rosenberg, M. (1965). Rosenberg self-esteem scale (RSE). *Acceptance and commitment therapy. Measures package*, *61*(52), 18. https://doi.org/10.1037/t01038-000

Rosenthal, S. A., Hooley, J. M., Montoya, R. M., van der Linden, S. L., & Steshenko, Y. (2020). The Narcissistic Grandiosity Scale: A measure to distinguish narcissistic grandiosity from high self-esteem. *Assessment*, *27*(3), 487-507. https://doi.org/10.1177/1073191119858410

Rudolph, A., Schröder-Abé, M., Schütz, A., Gregg, A. P., & Sedikides, C. (2008). Through a glass, less darkly? Reassessing convergent and discriminant validity in measures of implicit self-esteem. *European Journal of Psychological Assessment*, *24*(4), 273-281. https://doi.org/10.1027/1015-5759.24.4.273

Schoenleber, M., Roche, M. J., Wetzel, E., Pincus, A. L., & Roberts, B. W. (2015). Development of a brief version of the Pathological Narcissism Inventory. *Psychological assessment*, *27*(4), 1520. https://doi.org/10.1037/pas0000158

Thomaes, S., & Brummelman, E. (2016). Narcissism. In D. Cicchetti (Ed.), Developmental psychopathology (Vol. 4, 3rd ed., pp. 679–725). Hoboken, NJ: Wiley. https://doi.org/10.1177/0963721415619737

Weiss, M., & Huppert, J. D. (2022). Narcissistic Reflections After Social Rejection: Grandiose and Vulnerable Narcissism in Terms of Explicit and Implicit Interpretation Bias. *Cognitive Therapy and Research*, *46*(1), 171-181. https://doi.org/10.1007/s10608-021-10245-1

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.66224/Rooyesh.14.4.1]